

Rokovanie pracovnej skupiny pre osoby so zdravotným znevýhodnením komunitného plánovania sociálnych služieb dňa 14. 3. 2022

Stretnutie online: 13:00 – 14:30

Prítomní za organizácie:

Organizácia muskulárnych dystrofiíkov v SR, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Asociácia Nepočujúcich Slovenska, Inklúzia, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike, Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením, Autistické centrum Andreas n. o., Centrum včasnej intervencie Bratislava, n. o., Inštitút pre pracovnú rehabilitáciu občanov so zdravotným postihnutím, Združenie príbuzných, priateľov a ľudí s psychickými poruchami Krídla, Agentúra podporovaného zamestnávania n. o.

Sekcia sociálnych vecí magistrátu hl. mesta SR Bratislavy:

Dušana Kurillová, Anna Pivková, Silvia Shahzad, Veronika Špániková, Miriam Kanioková,

Zapisovateľka: Anna Zemanová (PDCS)

Facilitátor: Filip Vagač (PDCS)

V úvode stretnutia účastníci súhlasili s nahrávaním pre potreby zápisu.

Schválenie programu rokovania

Program

1. Predstavenie úplnej verzie KPSS
2. Oboznámenie s ďalším postupom schvaľovania KPSS
3. Možnosti ďalšej spolupráce s pracovnou skupinou
4. Diskusia

Program bol schválený bez doplnení.

1. Predstavenie úplnej verzie KPSS (A. Pivková, prezentácia v prílohe 1)

Členom pracovnej skupiny bola v kostre predstavená úplná verzia Komunitného plánu sociálnych služieb a zaznela informácia o tom, na akých okruhoch pracovali ostatné pracovné skupiny.

Rozsah záberu jednotlivých skupín vychádzal z rozsahu originálnych kompetencií Hl. mesta v jednotlivých oblastiach.

1. Posilnenie spolupráce (prierezový cieľ)

- Implementácia komunitného plánovania
- Špeciálna podpora pre zapájanie ľudí so skúsenosťou

- Metodické a informačné stretnutia s MČ
- Integrovať plánovanie sociálnych služieb na území mesta
- Vytvoriť katalóg sociálnych služieb
- Vytvoriť samostatný web o sociálnej pomoci
- Informovať o aktuálnych novinách v soc. politike
- Vytvoriť mapu bezbariérovej prístupnosti

Viacere opatrenia obsiahnuté v tomto prierezovom celi majú úzky súvis s obsahom PS osoby so zdravotným znevýhodnením

2. Dôstojný, bezpečný a samostatný život starších obyvateľov

- Zvýšenie informovanosti o možnostiach podpory a iných službách mesta
- Analýza osamelo žijúcich starších ľudí v postpandemickom období a podporná infokampaň
- Zapojenie starších obyvateľov prostredníctvom posilnenia činnosti Rady seniorov
- Vybudovanie mestského komunitného medzigeneračného centra
- Pilotná spolupráca so zameraním na fungovania siete denných centier vo vybranej/ných MČ
- Zdostupnenie výkonu DOS v potrebných časoch, úkonoch, finančných rámcoch a na potrebných miestach
- Zvýšenie informovanosti o terénnych a ambulantných službách a posilnenie spolupráce
- Program podpory v krízovej situácii prostredníctvom krátkodobej terénnej sociálnej práce
- Sprostredkovanie služby monitorovania a signalizácie potreby pomoci
- Zabezpečenie nových pobytových SS prostredníctvom rozvoja spolupráce
- Podpora neverejných poskytovateľov SS v ZPS a ZOS
- Dizajn pilotu pre Integrované centrum sociálnej a zdravotnej starostlivosti

Zaznela pripomienka, že v komunitnom pláne nie je vždy čitateľne zachytená filozofia prístupov k danej oblasti.

Ako príklad boli uvedené *Nové komunitné služby pre seniorov* - dnes sú realitou veľkokapacitné typy služieb a z textu nie je explicitne jasné či priamo *Zabezpečenie nových pobytových sociálnych služieb* je plánované tak ako uvádza deklarácia v inej časti v súlade s princípmi deinštitucionalizácie a s prednosťou domácej opatrovateľskej starostlivosti.

Bola položená otázka, či bude v komunitnom pláne uvedený aj spôsob zabezpečenia výkonu opatrení, napríklad zabezpečenie požiarnej bezpečnosti. V odpovedi zaznelo, že v prezentácii nie sú uvedené jednotlivé opatrenia a aktivity (napríklad len v skupine Starší obyvatelia je 60 strán opatrení), ktoré sú zapracované v materiáli KPSS, ktorý bol zaslaný.

Bolo vysvetlené, že KPSS nerieši otázky, ktoré sú stanovené zákonom, napríklad požiarnu bezpečnosť.

Ďalšia otázka sa týkala predstavy o vysporiadaní sa so súčasným stavom veľkokapacitných zariadení a nedostatočných kapacít domácej opatrovateľskej služby.

Bolo navrhnuté skonkretizovať v KPSS kroky, aby nezostali len na úrovni deklarácie.

Pri pobytových službách je uvedené budovanie pobytových služieb, ale predpokladá sa uprednostnenie DOS. Kvalitná domáca starostlivosť "šetrí" miesta v pobytových zariadeniach.

3. **Drogová politika a exponované lokality**

- Zvýšenie prístupnosti SSKI a iných opatrení pre ľudí, ktorí užívajú drogy rizikovým spôsobom
- Zabezpečenie terénnej sociálnej práce pre mladých ľudí, ktorí majú skúsenosti s drogami v prostredí nočného života
- Pilotný projekt koordinovanej a integrovanej účinnej prevencie pre mladých ľudí (CPPPaP, MČ, MVO,)
- Vytvorenie mestskej koncepcie v oblasti užívania drog a závislostí participatívnym spôsobom s aktérmi v oblasti drogovej politiky vrátane zástupcov/zástupkyň príslušných rezortov

4. **Deti, mladí ľudia a rodiny v ohrození**

- Zriadenie Centra prvého kontaktu
- Skvalitnenie grantovej podpory
- Realizovanie analýz na vybrané témy detí, mladých ľudí a rodiny v ohrození
- Zvýšenie podpory rodín s deťmi
- Zvýšenie podpory cieľovej skupiny mladí dospelí
- Zvýšenie podpory detí a mladých ľudí
- Identifikovanie siete terénnych služieb a potrieb cieľovej skupiny
- Zvýšenie počtu a kvality terénnych služieb

5. **Ľudia bez domova**

- Zabezpečenie a rozširovanie poskytovania terénnych sociálnych služieb krízovej intervencie pre ľudí bez domova na území mesta.
- Rozširovanie ambulantných služieb krízovej intervencie pre ľudí bez domova s dôrazom na dostupnosť a potrebnosť podľa aktualizovaných dát.
- Zriadenie nových nízkokapacitných služieb 24 hodinového ubytovania so zameraním na špecifické skupiny a potreby ľudí bez domova.
- Vytvorenie krízového plánu a finančnej rezervy pre epidemiologické ohrozenia a extrémny počasie.
- Rozvoj inštitútu partnerstiev pre individuálne plánovanie (prípadová konferencia)
- Scitlivovanie verejnosti v témach bezdomovectva.
- Posilnenie spolupráce a vzdelávania zamestnancov sociálnych a zdravotných služieb v oblasti zdravia a prístupov k cieľovej skupine.
- Vybudovanie siete spolupracujúcich odborníkov z oblasti zdravia pre ľudí bez domova.
- Zriadenie nízkoprahovej ordinácie prepojenej s koordináciou nízkoprahovej terénnej medicíny pre ľudí bez domova.

6. **Osoby so zdravotným znevýhodnením**

- Inštitúty systému kvality
- Záväzné pravidlá kvalitnej prístupnosti

- Vytvoriť rozvojový nástroj na podporu prístupnosti a SS
- Rozvoj ľudských zdrojov a spolupráce s partnermi
- Sledovať kvalitu, dostupnosť SS a súvisiacich podmienok pre OZZ
- Vypracovanie stratégie sprístupňovania mesta pre všetkých
- Podpora konkrétnych služieb pre vytvorenie fungujúcej siete
- Informácie vo vhodnej forme a dostatočnom rozsahu pre OZZ
- Zvyšovanie povedomia o potrebách a právach OZZ, zbližovanie komunity s OZZ

Zpracované pripomienky z ostatného stretnutia sú zachytené v realizačných tabuľkách.

Bola pripomenutá pripomienka vznesená na ostatnom stretnutí PS, že bolo by dobré zadefinovať 3 základné oblasti prístupnosti (aby sa nemyslelo výlučne na fyzickú prístupnosť prostredia, ale aj zohľadňovanie podmienok nezávislého života):

Oblasť bývania, oblasť aktivít a práce, oblasť voľnočasových aktivít.

V odpovedi zaznelo, že problematika je zapracovaná v zmienke o štandardoch a je vzťahovaná na oblasti pôsobnosti mesta, nakoľko mesto môže riešiť problematiku len v rozsahu svojich kompetencií (doprava a pod.).

V úvode cieľa je odvolávka na dohovor, KPSS sa zameriava prioritne na sociálne služby. Rieši sa otázka zamestnávania s pohľadu prístupnosti pracoviska.

Zaznel názor, že samotné mesto môže byť ústretové rôznym pracovným aktivitám v rámci jeho pôsobnosti. Môže zadávať prioritne zákazky na opravy, údržbu, cateringy napríklad chráneným dielňam, alebo sociálnym podnikom. Takáto prax je bežná na úrovni európskych miest.

Pokiaľ ide o sociálne verejné obstarávanie, mesto ich robí.

Finančná stránka KPSS 2030 (M. Kanioková)

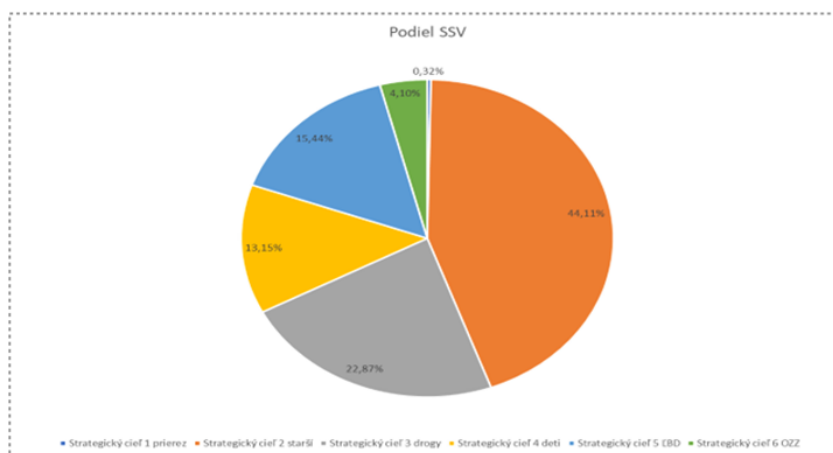
KPSS by mal sledovať nenaplnené potreby obyvateľov, všetky investície na rozvoj v sociálnej oblasti tak, aby plán bol udržateľný a realizovateľný.

Finančný plán KPSS nie je rozpočet, ale finančný plán zacielený na to, ako čo najlepšie naplniť potreby obyvateľov mesta. Hlavným princípom je ambiciózna realistikosť, čiže aby bol zvládnuteľný jestvujúcimi kapacitami a súčasne, aby zodpovedal potrebám. Dokument neobsahuje mandatorné výdavky obce, počíta sa však s tým, že tieto budú naďalej napĺňané. Obsahuje výdavky zamerané na rozvoj.

- Ambiciózna realistikosť
- KPSS predstavuje výlučne peniaze na rozvoj
- Náklady na rozpočet mesta vo výške 64,5 mil. EUR (z čoho sú bežné výdavky 52 mil EUR)
- Externé zdroje 2 mil EUR
- Prioritizovanie: kľúčové bolo mať v čo najväčšej miere pokryté priority A + B
- Pri plánovaní sa brali do úvahy BV
- Konzervatívny odhad rozpočtu počíta s uchovaním 6,2% rozpočtu pre program sociálnych vecí

Širšie aspekty rozvoja sociálnych služieb

DISTRIBÚCIA ZDROJOV KPSS 2030

Kľúčové je vnímať, že jeden typ riešení ide cez rozvoj sociálnych služieb a sociálnej pomoci. Pri téme OZZ je mnoho metodických vecí nastavujúcich zmenu fungovania. Súčasne aj PHSR - rieši mnohé problémy zamerané na dostupnosť a prístupnosť, z čoho budú benefitovať aj OZZ.

V diskusii zaznelo konštatovanie, že vyčlenené 3% sú málo ak chceme budovať komunitné služby, integračné centrá, odľahčovacie služby.

V odpovedi zaznelo, že objem financií nie vždy zodpovedá účinku, súčasne je potrebné brať do úvahy pôsobnosti (kompetencie) mesta. Napriek tomu, že OZZ nie je priamou kompetenciou mesta, navrhované 3% môžu dosiahnuť pomerne veľký účinok. Omnoho väčšia suma na prístupnosť bude vyčlenená v rámci PHSR. Suma sa ešte doladzuje, malo by ísť hlavne o investičné výdavky.

Bolo konštatované, že deinštitucionalizácia a smerovanie ku komunitnému rozvoju by malo posúvať kompetencie na úroveň samosprávy, teda aj mesta. Samospráva je ten článok, ktorý môže pomôcť tomu, aby OZZ mohli fungovať v mieste bydliska a nemuseli byť “distribúovaní” do celoročných zariadení mimo mesta.

Zaznela informácia, že v predstavovaných financiách nie sú zahrnuté sumy vyčlenené v MČ. Súčasne sa hľadajú aj ďalšie zdroje. Dejú sa prvé kroky nadväzovania kľúčovej spolupráce s BSK a rovnako prehlbovanie vzťahov s MČ.

Bolo prisľúbené, že v rámci čo najlepšej informovanosti bude po ukončení PHSR doposlaná účastníkom informácia o vyčlenených zdrojoch.

Diskusie v oblasti OZZ budú pokračovať aj v skupine Prístupná Bratislava.

2. Oboznámenie s ďalším postupom schvaľovania KPSS (M. Kanioková)

Čo sa bude diať ďalej s KPSS 2023-2030?

- Štandardné schválenie vo volených orgánoch mesta (MsZ jún)
- Verejné prerokovanie - prvá polovica mája 2022 (aj v znakovom jazyku, bude hybridné)
- Od roku 2023 KPSS HMBA ako dokument s celomestského charakteru
- Integrácia sociálnej politiky

Členovia skupiny sa môžu pripomienkami zapojiť aj počas zverejnenia na úradnej tabuli.

3. Možnosti ďalšej spolupráca s pracovnou skupinou

Ďalšia spolupráca s účastníkmi tejto pracovnej skupiny môže pokračovať v skupine Prístupná Bratislava. Členovia, ktorí majú záujem sa môžu prihlásiť na magistráte a pokračovať naďalej v rozvíjaní témy.

Viacerí členovia deklarovali záujem pomôcť a zapájať sa. Konkrétne ZPMP, Organizácia muskulárnych distrofikov, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Asociácia Nepočujúcich Slovenska. Všetci členovia budú oslovení.

4. Diskusia k téme vojna na Ukrajine

Bolo konštatované, že sociálne služby budú takmer všetci potrebovať, utekajú nielen matky, deti, ale postupne prichádza čas na zachraňovanie zdravotne znevýhodnených.

Zaznela informácia, že zo strany mesta sa pripravuje veľkokapacitné centrum na Bottovej (bývalá autobusová stanica, malo by mať kapacitu denne 2500 ľudí a prevádzku 24/7), kde sa snažia sústrediť informácie, prepájať, zisťujú informácie aj cez dotazník. Zaznelo poďakovanie za zapojenie.

Momentálne funguje Bod prvého kontaktu na Hlavnej stanici, rieši sa krízové ubytovanie a prenocovanie.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska má na web stránke uverejnené informácie o formách pomoci aj v ukrajinskom/ruskom jazyku. V Košiciach majú ubytovacie možnosti, ktoré už poskytli.

Organizácia muskulárnych distrofikov konštatovala, že situácia je pre osoby so ZZ kritická, už kontaktovali priamo organizácie na Ukrajine, doplnili zásoby prístrojov (odsávačky hlienov a iné špecifické prístroje), keby boli potrebné. Jedna várka pomôcok už odišla. Boli v kontakte s 25 člennou skupinou, ktorá potrebovala bezbariérové ubytovanie. Faktom je, že je problém ubytovať, dopravovať a prijímať osoby so zdravotným postihnutím, ktoré potrebujú bezbariérové priestory. Je málo vhodných priestorov. Nemajú vlastné možnosti, ale pomáhajú a sprostredkovávajú.

Síce sa tvorí sa databáza ponúk na Ministerstve práce o ubytovacích zariadeniach, ale nie je v nej informácia o bezbariérovosti. Aj označené bezbariérové sa po preverení ukázali často ako nepoužiteľné.

Na Slovensku je stále problém ubytovať ľudí s bezbariérovými potrebami, rovnako je to s dopravou.

Je potrebné od začiatku preverovať aké potreby má osoba so ZZ, aké potrebuje život zachraňujúce pomôcky - odsávačky, elektrické pripojenia, starostlivosť, aby sa predišlo fatálnym následkom.

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR zaslala list ministrovi práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorom ho vyzvala, aby na nadchádzajúcom zasadnutí Rady pre zamestnanosť sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti (EPSCO) presadzoval, aby bola zabezpečená ochrana detí a dospelých osôb so zdravotným postihnutím a aby boli poskytované adekvátne zdroje na úrovni EÚ krajinám, ktoré susedia s Ukrajinou a prijímajú utečencov. Členské organizácie Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím ponúkli pomoc v rámci svojich zdrojov a činností, ktoré zabezpečujú.

Bolo by dobré, aby boli známe informácie čo môžu robiť ľudia z Ukrajiny, môžu napríklad legálne robiť asistentov so štatútom odídencu.

Na Slovensku aj Socioforum zbiera informácie ktoré organizácie čo poskytujú a poskytuje ich.

Prebiehal webinár ako je možné napríklad prijímať pracovníkov pre deti s autizmom. Problém je aj s ubytovaním rodín s deťmi s autizmom.

Zaznel príklad o presune celej DSSky, u nás to nebolo možné, ale dostali prísľub, že ich prijmú vo Viedni. Už sa zabezpečuje transport.

Zaznelo, že je potrebné posilňovať koordináciu.

Záver

Na záver zaznelo poďakovanie za spoluprácu počas celého procesu. Zaznelo, že v krízach sa ukazujú kvality ľudí a kontakty sa stávajú existenčne dôležitými.

Je spoločným cieľom, aby Bratislava bola mestom pre všetkých. Téma cudzincov a prepájania znevýhodnení mala byť výnimočnosťou tohto KPSS, ale vypadla. Problémy tu zostávajú a bude potrebné ďalej nastavovať podmienky pre OZZ.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb hlavného mesta SR Bratislavy

PS Osoby so zdravotným znevýhodnením

14. 03. 2022

Program rokovania

- 1.Schválenie programu rokovania
- 2.Predstavenie úplnej verzie KPSS
- 3.Oboznámenie s ďalším postupom schvaľovania KPSS
- 4.Možnosti ďalšej spolupráca s pracovnou skupinou
- 5.Diskusia

1: Posilnenie spolupráce

- Implementácia komunitného plánovania
- Špeciálna podpora pre zapájanie ľudí so skúsenosťou
- Metodické a informačné stretnutia s MČ
- Integrovať plánovanie sociálnych služieb na území mesta
- Vytvoriť katalóg sociálnych služieb
- Vytvoriť samostatný web o sociálnej pomoci
- Informovať o aktuálnych novinách v soc. Politike
- Vytvoriť mapu bezbariérovej prístupnosti

2: Dôstojný, bezpečný a samostatný život starších obyvateľov

- Zvýšenie informovanosti o možnostiach podpory a iných službách mesta
- Analýza osamelo žijúcich starších ľudí v postpandemickom období a podporná infokampaň
- Zapojenie starších obyvateľov prostredníctvom posilnenia činnosti Rady seniorov
- Vybudovanie mestského komunitného medzigeneračného centra
- Pilotná spolupráca so zameraním na fungovania siete denných centier vo vybranej/ných MČ
- Zdostupnenie výkonu DOS v potrebných časoch, úkonoch, finančných rámcoch a na potrebných miestach
- Zvýšenie informovanosti o terénnych a ambulantných službách a posilnenie spoluprác
- Program podpory v krízovej situácii prostredníctvom krátkodobej terénnej sociálnej práce
- Sprostredkovanie služby monitorovania a signalizácie potreby pomoci
- Zabezpečenie nových pobytových SS prostredníctvom rozvoja spoluprác
- Podpora neverejných poskytovateľov SS v ZPS a ZOS
- Dizajn pilotu pre Integrované centrum sociálnej a zdravotnej starostlivosti

3: Drogová politika a exponované lokality

- Zvýšenie prístupnosti SSKI a iných opatrení pre ľudí, ktorí užívajú drogy rizikovým spôsobom
- Zabezpečenie terénnej sociálnej práce pre mladých ľudí, ktorí majú skúsenosti s drogami v prostredí nočného života
- Pilotný projekt koordinovanej a integrovanej účinnej prevencie pre mladých ľudí (CPPPaP, MČ, MVO,)
- Vytvorenie mestskej koncepcie v oblasti užívania drog a závislostí participatívnym spôsobom s aktérmi v oblasti drogovej politiky vrátane zástupcov/zástupkýň príslušných rezortov
- Mapovanie potrieb špecifických zraniteľných skupín, ktoré majú skúsenosti s drogami a adiktívnym správaním
- Informovanosť zamestnancov a zamestnankýň sociálnych oddelení MČ v téme ohrozených lokalít a drogovej politiky

4: Deti, mladí ľudia a rodiny v ohrození

- Zriadenie Centra prvého kontaktu
- Skvalitnenie grantovej podpory
- Realizovanie analýz na vybrané témy detí, mladých ľudí a rodiny v ohrození
- Zvýšenie podpory rodín s deťmi
- Zvýšenie podpory cieľovej skupiny mladí dospelí
- Zvýšenie podpory detí a mladých ľudí
- Identifikovanie siete terénnych služieb a potrieb cieľovej skupiny
- Zvýšenie počtu a kvality terénnych služieb

5: Ľudia bez domova

- Zabezpečenie a rozširovanie poskytovania terénnych sociálnych služieb krízovej intervencie pre ľudí bez domova na území mesta.
- Rozširovanie ambulantných služieb krízovej intervencie pre ľudí bez domova s dôrazom na dostupnosť a potrebnosť podľa aktualizovaných dát.
- Zriadenie nových nízkokapacitných služieb 24 hodinového ubytovania so zameraním na špecifické skupiny a potreby ľudí bez domova.
- Vytvorenie krízového plánu a finančnej rezervy pre epidemiologické ohrozenia a extrémny počasie.
- Rozvoj inštitútu partnerstiev pre individuálne plánovanie (prípadová konferencia)
- Scitlivovanie verejnosti v témach bezdomovectva.
- Posilnenie spolupráce a vzdelávania zamestnancov sociálnych a zdravotných služieb v oblasti zdravia a prístupov k cieľovej skupine.
- Vybudovanie siete spolupracujúcich odborníkov z oblasti zdravia pre ľudí bez domova.
- Zriadenie nízkoprahovej ordinácie prepojenej s koordináciou nízkoprahovej terénnej medicíny pre ľudí bez domova.

6: Osoby so zdravotným znevýhodnením

- Inštitúty systému kvality
- Záväzné pravidlá kvalitnej prístupnosti
- Vytvoriť rozvojový nástroj na podporu prístupnosti a SS
- Rozvoj ľudských zdrojov a spolupráce s partnermi
- Sledovať kvalitu, dostupnosť SS a súvisiacich podmienok pre OZZ
- Vypracovanie stratégie sprístupňovania mesta pre všetkých
- Podpora konkrétnych služieb pre vytvorenie fungujúcej siete
- Informácie vo vhodnej forme a dostatočnom rozsahu pre OZZ
- Zvyšovanie povedomia o potrebách a právach OZZ, zbližovanie komunity s OZZ

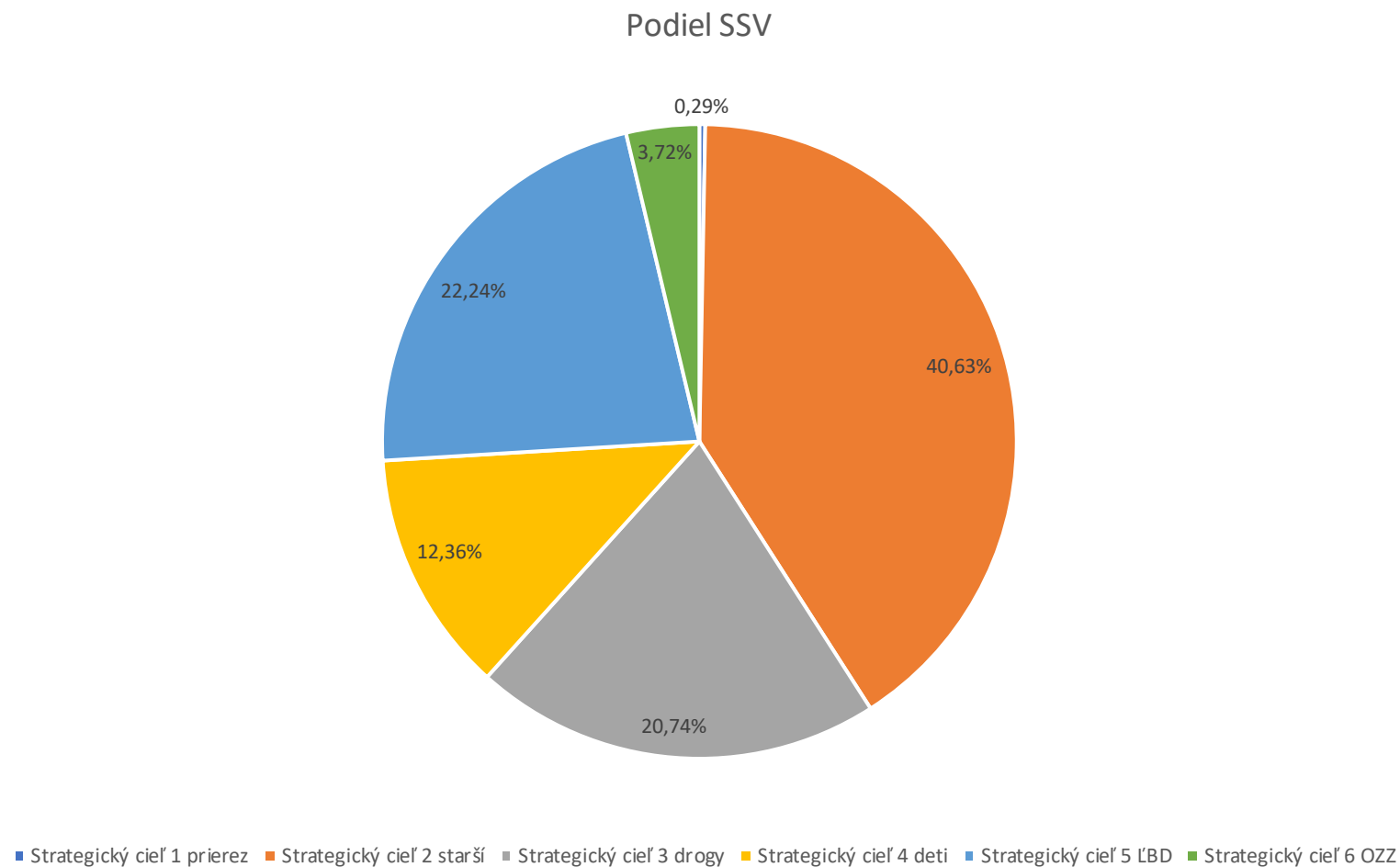

FINANČNÁ STRÁNKA KPSS 2030

- Ambiciózná realistickosť
- KPSS predstavuje výlučne peniaze na rozvoj
- Náklady na rozpočet mesta vo výške 65 mil EUR (z čoho BV 52 mil EUR)
- Externé zdroje 2mil EUR
- Prioritizovanie: kľúčové bolo mať v čo najväčšej miere pokryté priority A + B
- Pri plánovaní sa brali do úvahy BV
- Konzervatívny odhad rozpočtu počíta s uchovaním % rozpočtu pre príslušnú rozpočtovú kapitolu

DISTRIBÚCIA ZDROJOV KPSS 2030

Čo ďalej s KPSS 2030 ?

- schvaľovanie v júni v MsZ
- verejné prerokovanie v znakovom jazyku
- od 2023 KPSS HMBA ako dokument celomestského charakteru
- Integrácia sociálnej politiky

Dotazníky spokojnosti

- Máte v schránke
- Budeme radi za spätnú väzbu
- Dotazníky spokojnosti sú súčasťou analýzy hodnotenia procesu KPSS
- Zmena rokovacieho poriadku na základe výsledkov hodnotenia

Ďakujeme za Vašu pozornosť a tešíme sa na ďalšiu
spoluprácu